

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 74/2023-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a zo sudcov Jany Laššákovej a Petra Molnára (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpeného JUDr. Milanom Kuzmom, advokátom, Floriánska 16, Košice, proti postupu Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tk 1/2022 a proti postupu a uzneseniu Krajského súdu v Košiciach zo 16. novembra 2022 v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tos 106/2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 19. decembra 2022 namieta porušenie svojich základných práv zaručených čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy a svojho práva zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupmi a uznesením všeobecných súdov označenými v záhlaví tohto rozhodnutia. Sťažovateľ tiež ústavnému súdu navrhuje, aby označené rozhodnutie všeobecného súdu zrušil a vrátil mu vec sťažovateľa na nové konanie a priznal tiež sťažovateľovi primerané finančné zadostučinenie 5 000 eur, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že voči sťažovateľovi je vedené väzobné trestné stíhanie pre trestný čin legalizácie výnosu z trestnej činnosti, v rámci ktorého požiadal sťažovateľ o prepustenie z väzby a jej nahradenie písomným sľubom a dohľadom probačného a mediačného úradníka. Okresný súd Košice II (ďalej len „okresný súd“) uznesením č. k. 1 Tk 1/2022 z 24. októbra 2022 (ďalej len „prvostupňové väzobné rozhodnutie“) žiadosť sťažovateľa zamietol a jeho väzbu alternatívnymi opatreniami nenahradil. O sťažnosti sťažovateľa podanej voči prvostupňovému väzobnému rozhodnutiu rozhodol Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský

súd“) uznesením č. k. 4 Tos 106/2022 zo 16. novembra 2022 (ďalej len „namietané uznesenie“), ktorým ju zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti predkladá tvrdenie, že voči prvostupňovému väzobnému rozhodnutiu okresného súdu podal sťažnosť bezprostredne po jeho vyhlásení, pričom následne čakal na doručenie jeho písomného vyhotovenia, ktoré mu malo byť podľa jeho vyjadrenia doručené až 24. novembra 2022. Sťažovateľ pokračuje v argumentácii a uvádza, že namietané uznesenie bolo krajským súdom vydané už 16. novembra 2022, teda osem dní pred tým, ako mu bolo doručené písomné vyhotovenie prvostupňového väzobného rozhodnutia. Sťažovateľ tak zastáva názor, že mu uvedeným postupom, keď pred vydaním namietaného uznesenia krajského súdu nemal možnosť riadne sa oboznámiť s podrobnými dôvodmi prvostupňového väzobného rozhodnutia okresného súdu, bola odňatá možnosť na účinné vznesenie námietok a argumentov spôsobilých ovplyvniť rozhodovanie konajúceho súdu o otázke väzby, teda reálna možnosť predložiť dôvody proti svojmu zotrvaní vo väzbe.

4. Vzhľadom na uvedené považuje sťažovateľ postup oboch konajúcich súdov pri rozhodovaní o jeho osobnej slobode za porušenie jeho označených práv zaručených ústavou a dohovorom.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti formuluje námietku porušenia jeho základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy a jeho práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru v rámci väzobného konania týkajúceho sa rozhodovania o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu a jej nahradenie alternatívnymi opatreniami.

III.1. K namietanému porušeniu základných práv postupom okresného súdu:

6. Pokiaľ ide o prvostupňové väzobné rozhodovanie okresného súdu (jeho postup), proti ktorému v prvom rade smeruje sťažovateľ uplatnenú ústavnú sťažnosť (vlastné dôvody proti pozbaveniu jeho osobnej slobody výslovne v ústavnej sťažnosti neformuluje, z prvostupňového väzobného rozhodnutia vyplýva, že podstatou žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby bola argumentácia o možnosti splnenia účelu väzby prijatými alternatívnymi opatreniami), poukazuje ústavný súd na svoju ustálenú judikatúru, v zmysle ktorej je právomoc ústavného súdu vo vzťahu ku konkrétnemu namietanému rozhodnutiu alebo postupu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (napr. II. ÚS 13/01, I. ÚS 107/2019). Vychádzajúc z tejto judikatúry vo vzťahu k časti ústavnej sťažnosti, ktorá smeruje proti prvostupňovému väzobnému rozhodovaniu (postupu) okresného súdu, konštatuje ústavný súd existenciu procesnej prekážky brániacej prerokovaniu tejto časti ústavnej sťažnosti, ktorou je nedostatok právomoci ústavného súdu. Sťažovateľ disponoval

možnosťou uplatniť svoje námietky o prípadnom pochybení súdu v prvostupňovom rozhodovaní o väzbe prostredníctvom podanej sťažnosti, ktorú využil jej podaním bezprostredne po vyhlásení prvostupňového väzobného rozhodnutia. Ochranu jeho právam bol oprávnený a zároveň povinný poskytnúť krajský súd, ktorému patrilo rozhodovanie o podanej sťažnosti. Táto skutočnosť vylučuje právomoc ústavného súdu zaoberať sa ústavnosťou označeného rozhodovania okresného súdu, preto ústavný súd rozhodol o odmietnutí tejto časti ústavnej sťažnosti podľa ustanovenia § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu základných práv postupom krajského súdu:

7. Pokiaľ ide o tú časť ústavnej sťažnosti, ktorá smeruje proti namietanému uzneseniu krajského súdu, poukazuje ústavný súd na svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej právo na osobnú slobodu je garantované čl. 17 ods. 5 ústavy a je v ňom obsiahnuté aj právo obvineného na súdnu ochranu pri pozbavení osobnej slobody z titulu väzby, ktoré zahŕňa požiadavku urýchleného rozhodovania o jej zákonnosti, ako aj právo obvineného nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie sa môže v zákonom určených prípadoch podmieniť zárukou. Obsah označeného ustanovenia ústavy korešponduje právam vyplývajúcim z čl. 5 ods. 3 dohovoru (napr. III. ÚS 7/00, III. ÚS 255/03, III. ÚS 199/05, III. ÚS 424/08).

8. Rozhodovacia činnosť Európskeho súdu pre ľudské práva jednoznačne vymedzila záver, že záruky čl. 6 dohovoru sa v „trestných“ veciach týkajú len konaní, v ktorých sa rozhoduje o „oprávnenosti“ obvinenia („bien-fondé“), a nevzťahujú sa na mnohé konania súvisiace s trestným stíhaním, ktorých predmetom nie je rozhodovanie o oprávnenosti obvinenia, t. j. rozhodovanie o vine a treste. Vychádzajúc z uvedeného režimu, čl. 6 dohovoru nepodlieha (okrem iného) rozhodovanie o väzbe (Neumeister c. Rakúsko z 26. 6. 1968 a Matznetter c. Rakúsko z 10. 11. 1969). Procesné garancie pri súdnej kontrole väzby poskytuje čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru. Obdobne na to poukazuje judikatúra ústavného súdu, podľa ktorej konania všeobecných súdov, ktorými sa rozhoduje o väzbe, nie sú konaniami o trestnom obvinení samotnom (konaniami vo veci samej týkajúcimi sa viny obvinenej osoby) a ani konaniami o právach alebo záväzkoch občianskoprávneho charakteru, na ktoré sa vzťahuje čl. 6 ods. 1 dohovoru, a ani čl. 46 ods. 1 ústavy (nadväzne ani čl. 50 ods. 3 ústavy). V rámci konania o väzbe preto nemôže dôjsť k porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy (príp. čl. 50 ods. 3 ústavy) a čl. 6 ods. 1 dohovoru, keďže túto oblasť ochrany práv upravuje vo svojich ustanoveniach čl. 17 ods. 1 a 5 ústavy, ako aj čl. 5 dohovoru (napr. I. ÚS 200/06, III. ÚS 277/07). Procesnoprávne garancie vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy (ako aj z čl. 50 ods. 3 ústavy) a tiež z čl. 6 ods. 1 dohovoru sa týkajú tej časti trestného konania, ktorej predmetom je rozhodovanie o samotnom trestnom obvinení (resp. o obžalobe) osoby, a nie sú priamo aplikovateľné na konanie týkajúce sa väzby.

9. Ústavný súd zdôrazňuje, že s prihliadnutím na skutočnosť kvalifikovaného právneho zastúpenia sťažovateľa, z hľadiska vymedzenia sťažnostnej námietky príslušným článkom ústavy a dohovoru vychádzal, riadiac sa princípom viazanosti návrhom na začatie konania, z petitu ústavnej sťažnosti,

v ktorom sťažovateľ subsumoval svoje námietky pod čl. 46 ods. 1 ústavy (v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy) a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

10. Pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi namietaným uznesením krajského súdu vydaným v konaní o väzbe a obsahom čl. 46 ods. 1 ústavy (v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy) a čl. 6 ods. 1 dohovoru, inými slovami, z dôvodu neaplikovateľnosti čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru na väzobné konanie, boli sťažovateľom formulované námietky porušenia uvedených článkov ústavy a dohovoru dotknutým rozhodnutím krajského súdu posúdené ako zjavne neopodstatnené a v predmetnej časti ústavná sťažnosť odmietnutá podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

11. Nad rámec uvedeného ústavný súd poznamenáva, že na základe súčinnosti poskytnutej zo strany okresného súdu zistil, že prvostupňové väzobné rozhodnutie okresného súdu bolo doručené osobne sťažovateľovi 10. novembra 2022 a obhajcovi sťažovateľa elektronickou formou 19. novembra 2022 (poštovou formou 24. novembra 2022). Možno teda konštatovať, že aj keby sťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu subsumoval formulovanú argumentáciu pod aplikovateľné články ústavy a dohovoru obsahujúce procesné garancie pri súdnej kontrole väzby, bolo by potrebné rovnako posúdiť jeho uplatnené námietky ako zjavne neopodstatnené.

12. Ústavný súd vzhľadom na všetky svoje závery rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. februára 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu